HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתיב רב אושעיא (א) רבי שמעון שזורי ורבי שמעון אומרים לא נחלקו על דבר שהוא [א]משם אחד שהוא חייב אלא [על מה נחלקו] על דבר שהוא משום שני שמות שרבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר [ב]ורבי יהודה מאי קאמר דפליגי בנתכוין ללקט ענבים ולקט תאנים שחורות ולקט לבנות ענבים ותאנים שחורות ולבנות מאי ניהו שני שמות היינו רבי שמעון ור"ש שזורי רבי יהודה מאי אתא לאשמועינן אלא לאו מתעסק איכא בינייהו דרבי יהודה סבר מתעסק חייב ג] [ור"ש] ור"ש שזורי סברי מתעסק פטור לא מתעסק דברי הכל פטור והכא בהא קא מיפלגי דרבי שמעון ד] שזורי סבר (א) שכח מלקט מלבו בשם אחד דברי הכל חייב כי פליגי בשני שמות ר' יהודה סבר לא שנא בשם אחד ולא שנא ה] בשני שמות פליגי ו]רבא אמר ליקדם איכא בינייהו ז] [ב]והתניא [א]היו לפניו שתי נרות דולקות ח] [ג](ארוכות) ונתכוין לכבות את זו וכיבה את זו להדליק את זו והדליק את זו פטור ט] [ב]להדליק ולכבות וכיבה והדליק בנשימה אחת חייב י] [בשתי נשימות פטור] פשיטא מהו דתימא לא איתעבד מחשבתיה דהא להדליק מעיקרא בעי ולבסוף לכבות וכי עבד מעשה כיבה ובסוף הדליק הוא ואימא פטור קא משמע לן נהי דאקדומי יא](נמי) לא מקדים אחורי נמי לא מאחר תנו רבנן [ד]החותה גחלים בשבת חייב חטאת רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי אליעזר ברבי צדוק [ג]חייב שתים מפני שהוא מכבה את העליונות ומבעיר את התחתונות במאי עסקינן אי דקא מיכוין לכבות ולהבעיר מאי טעמא דמאן דפטר יב] אלא דלא קא מכוין להבעיר מאי טעמא דמאן דמחייב תרתי רבי אלעזר ורבי חנינא דאמרי תרוייהו [ד]כגון שנתכוין לכבות העליונות כדי להבעיר את התחתונות דתנא קמא קסבר מקלקל בהבערה פטור ורבי אליעזר ברבי צדוק יג] אמר חייב וכן אמר רבי יוחנן בנפח שנו אמר רבי יד] יוחנן עד כאן לא נתגלתה טעמא של הלכה זו טו] [ה]אמי בר אבין ורב חנניא בר אבין דאמרי תרוייהו כגון

מאי ניהו ב' שמות. קא סלקא דעתך השתא שחורות ולבנות נמי כשני מינין דמו ואי ר' שמעון ור' שמעון שזורי נמי כרבי יהודה מוקמי פלוגתייהו בנתכוין ללקט את זה ולקט את זה רבי יהודה מאי אתא לאשמועינן: **אלא לאו מתעסק איכא בינייהו.** דשמעיה רבי יהודה לרבי שמעון טז] שזורי דאוקי פלוגתא באבד מלקט מלבו אבל במתעסק דברי הכל פטור ואתא איהו למימר אפילו נתכוין ללקט כו' הוי מתעסק הואיל ובאיסור נתעסק פליגי ומחייב רבי אליעזר ואפילו רבי יהושע לא פטר אלא בשני שמות אבל בשם אחד חייב ותמה אני כו' אם כן למה נאמר בה פרט למתעסק בהיתר או במתעסק באב מלאכה יז] ועשה אב מלאכה אחרת: **אבד מלקט מלבו בשם אחד.** שנתכוין לתאנה זו ושכח כסבור תאנה אחרת הסמוכה לה בעינא והלכה ידו על הראשונה דברי הכל חייב הואיל ולכך נתכוין תחלה ועוד כששכח מחשבתו לא חשב אלא באותו מין עצמו: **בשני שמות.** שנתכוין לתאנים ושכח וכסבור ענבים בעינא והלכה ידו על התאנים: **ורבי יהודה סבר.** אפילו בשם אחד פליגי וסבירא ליה דשחורות ולבנות שם אחד הן הואיל והן מין אחד. יח] (תוספות) מה שאמר במתניתין תמיה אני אם פטר בה ר' יהושע במין אחד שהרי נתקיימה מחשבתו. עד כאן תוספות: **ליקדם איכא בינייהו.** שנתכוין ללקט זו תחלה ואחר כך זו והלכה ידו על האחרונה יט] ר' שמעון ורבי שמעון שזורי סברי אם משם אחד דברי הכל חייב הואיל ושם אחד הן וסוף סוף תרוייהו עבד כ] ולא איכפת לן במקדים המאוחר כי פליגי בשני שמות ר' אליעזר מחייב חטאת הואיל ולשניהן נתכוין ושניהם עשה ולא איכפת לן במקדים המאוחר ורבי יהושע פוטר הואיל ובשעת לקיטת כל אחת ואחת לא לזה הוא מכוין הוה ליה כמתעסק ופטור ורבי יהודה סבר אפילו בשם אחד פליגי אבל תמהני למה פטר הואיל וסוף סוף לשניהן נתכוין אבל במתעסק בעלמא שלא נתכוין אלא לאחת ולא עשאה ועשה את חברתה דכולי עלמא פטור: **והא תניא.** סייעתא דחיישינן למוקדם ומאוחר: **להדליק זו.** בשגגת שבת או בשגגת מלאכות: **והדליק זו פטור.** דהיינו מתעסק לא נתכוין אלא לאחת ולא עשאה ועשה את חברתה: **להדליק ולכבות.** כשהיה נר דולק ונר כבוי ונתכוין להדליק זה תחלה ואחר כך לכבות זה וכבה זה ואחר כך הדליק זה: **אם בנשימה אחת.** שנפח ומחמת הנפיחה כבה זה (ב) והדליקה חייב דליכא למימר הי מוקדם והי מאוחר: **בשתי נשימות פטור.** דלא נעשית כסדר כא]: **לא אתעביד מחשבתיה.** דאיכא למימר כבה ואחר כך הדליק: **החותה.** הממלא כב] כלים מגזור הגחלים: **מכבה העליונות.** שעכשיו נעשות תחתונות וכבו מחמת המשא של עליונות ומבעיר התחתונות שהיו כבויות מחמת המשא שהיה עליהן ועכשיו עליונות נתבערות: **מאי טעמא דמאן דמחייב תרתי.** הא לא איכוין כג] לחדא ולגביה מתעסק הוא (ג): **כדי להבעיר את התחתונות.** כלומר להבערת התחתונות לא הוה צריך אלא לכבוי עליונות היתה עיקר כוונתו כד] שהיה נפח וצריך לפחמין נתכוין לכבות עליונות שהיו גסות ואף על פי שידע שיבערו התחתונות נתכוין לכיבוי של אלו על מנת שיתבערו אלו אף על פי שהוא כה] מקלקלם אלו: **מקלקל בהבערה.** כגון דנפח הוא כדאמר רבי יוחנן בנפח שנו דלא ניחא ליה לנפח להבעיר גחלים: **מקלקל בהבערה חייב.** דקיי"ל [ב"ק לד:] אף על גב דשאר מקלקלים פטורין חובל ומבעיר חייבין: כו] **אמי בר אבין כו' כגון שנתכוין.** לכבויי ולהבערה ואפילו הכי אהבערה פטור תנא קמא סבר לה כר' יוסי דאמר הבערה ללאו יצאת וליכא קרבן:

היינו ר' שמעון ור' שמעון שזורי. דעל כרחיך צריך לומר דהכי פירושו דמילתיה לא נחלקו על דבר שהוא משם אחד שחייב כגון תאנים ותאנים ובאבד מלקט מלבו או לבנות ולבנות ושחורות ושחורות ואבד מלקט מלבו כדפי' לעיל על מה נחלקו על דבר שהוא משני שמות כגון ענבים או תאנים או שחורות ולבנות ואבד מלקט מלבו כדמפרש לעיל טעמייהו דלא מצינו למימר לר' שמעון ור' שמעון שזורי על מה נחלקו על דבר משום שני שמות כגון שלקט תאנים או ענבים ואינו יודע מה לקט דמאי קמשמע לן כז]: **אלא** לאו מתעסק איכא בינייהו דרבי יהודה סבר דמתעסק חייב ור' שמעון שזורי ורבי שמעון סברי מתעסק פטור. כח] ורבי שמעון סבר דפלוגתיה דרבי יהושע ורבי אליעזר באבד מלקט מלבו ונתכוין ללקט תאנים ולקט ענבים או שחורות ולקט לבנות דשני מינין הן כדמפרש לעיל טעמייהו אבל במין אחד ובאבד מלקט מלבו לא נחלקו דלכולי עלמא חייב אבל במין אחד דשלא אבד מלקט מלבו כגון שנתכוין ללקט אלו ולקט אחרות פטור משום מתעסק ורבי יהודה אמר אפילו כט] בנתכוין כו' ובשני מינים פלוגתייהו ובשלא אבד מלקט מלבו ומינה דייקינן דוקא בשני מינין אבל בחד מינא לכולי עלמא חייב כדדייק לעיל הש"ס ואמאי הא מתעסק הוא והדרן קושיין לדוכתיה והא דפשיטא ליה להש"ס האי שיטה דלרבי שמעון מתעסק פטור ומוקי פלוגתייהו באבד מלקט מלבו ולרבי יהודה מתעסק חייב ומיירי בשלא אבד דהכי משמע לישנא דמתניתין דר' יהודה מחייב טפי דקאמר ר"ש שזורי ור' שמעון אומרים לא נחלקו על דבר שהוא משום אחד שחייב כלומר דהתם ודאי חייב על מה נחלקו על שני שמות כו' כלומר דהתם איכא מאן דפטר ועל זה השיב ר' יהודה אפילו נתכוין ללקט תאנים כו' פליגי ואיכא מאן דמחייב ועוד מדקאמר תמה אני אם פטר בה רבי יהושע משמע דר' יהודה מחייב טפי:

מסורת הש"ס

א) [לעיל יט.], ב) תוספתא דשבת פי"ב ה"ג ע"ש, ג) [ליתא בתוספתא], ד) תוספתא דשבת פ"ב ה"ז, ה) ס"א אביי,

הגהות הב"ח

(א) גמ' דר"ש שזורי סבר אבד מלקט מלבו וכו' ורבי יהודה: (ב) רש"י ד"ה אם בנשימה וכו' והדליק זה חייב: (ג) ד"ה מאי טעמא וכו' הוא פטור הס"ד:

שיטה מקובצת

א] שהוא משום שם אחד שהוא חייב על מה נחלקו על ותיבת אלא נמחק: ב] ורבי יהודה מאי קאמר דפליגי. פי' אם כמו דשנינן לשמואל דמתעסק פטור ומתני' דר' יהודה מתוקמא באבד מלקט נעמוד מילתא דר"ש [ג"כ בהכי] א"כ ר"י מאי אתא לאשמועינן אלא לאו מתעסק כו' אבל לא רצה לומר איפכא דר"ש ור"ש שזורי סברי מתעסק חייב ור"י [סבר] פטור דלכאורה משמע לישנא דר"י אפי' במתכוין ללקוט תאנים ולקט ענבים ולא משמע כולי האי דאיירי דאבד מלקט מלבו. תוס': ור' יהודה מאי קאמר דפליגי במתכוין ללקוט ענבים וכשאבד מלקט מלבו וכדפי' לעיל והיינו כו': ג] עי' בחדושין: ד] שמעון ור"ש שזורי סברי שכח: ה] ולא שנא בדבר שהוא בשני: ו] עי' בחדושין: ח] דולקות או כבויות ונתכוין תיבת ארוכות נמחק: ט] פטור. גליון בקצת ס"י כתוב פטור ורש"י גריס כן והתוס' בכמה דוכתא גרסי לעיל כרש"י ז"ל אבל הרא"ש גריס חייב: י] חייב בשתי נשימות פטור בנשימה אחת חייב פשיטא: יא] נהי דאקדומי. ובסמוך פליגי ת"ק ורשב"א אי מחייב אחת או שתים לפי דאמר להקדים איכא בינייהו. תוס': יב] דפטר ואלא דקא מכוין לכבות ולא קא מכוין להבעיר וליכא למימר משום הוי פסיק רישיה דא"כ מאי טעמא דפטר. תוס': יג] ור' אליעזר ברבי צדוק סבר חייב (ותיבת אמר נמחק). ואע"פ דהוי מלאכה שאינה צריכה לגופה יש לפרש דס"ל כר' יהודה דאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב ובמקלקל בהבערה כר"ש דמחייב. תוס': יד] ר' ירמיה תיבת יוחנן נמחק: טו] זו אביי בר תיבת אמי נמחק: טז] לר"ש ורבי שמעון שזורי דאוקמא פלוגתייהו: יז] מלאכה זו ועשה: יח] מן תיבת תוספות עד סה"ד מוקף בחצאי לבנות: יט] האחרונה תחילה ר' שמעון: כ] עבד מחייב ולא איכפת לן במוקדם ומאוחר כי: כא] כסדר אחורי נמי לא מאחר דליכא למימר: כב] הממלא כלי מצבור: כג] איכוין אלא לחדא ולגבי שניה מתעסק: כד] כוונתו שהוא נפח וצריך פחמין ומתכוין לכבות עליונות שהן גסות: כה] שהוא מקלקל אצלן הס"ד: כו] אביי בר אבין תיבת אמי נמחק: כז] לן היינו דברי יוסי: כח] פטור דר' שמעון אות ר' נמחק: כט] אפילו נתכוון בב' דשני מינים:

עין משפט נר מצוה

כח א מיי' פ"א מהל' שבת הלכה י ע"ש:
כט ב מיי' שם הל' יא:
ל ג ד מיי' פ"ז מהל' שגגות הלכה יב:

רבינו גרשום

אמר רב יוסף ר' יוסי אליבא דר' אליעזר הכי מתני ר' אליעזר אומר ושנים על האריג חייב דבגמר מלאכה הוי בשיעור מלאכה גמורה כדקאמר טעמא במסכת שבת חד חוט סתר תרי לא סתרי וכיון דבגמר מלאכה בעי שיעור מלאכה הילכך פטר שאני אמר מקצת עשה היום ומקצת למחר: נפש כי תחטא ולא ידע. אם חטא אם לאו כגון ספק חלב ספק שומן: פרט לזה שידע שחטא. ודאי אבל אינו יודע מעין אי זו מלאכה: א"ל ר' שמעון. אדרבה זהו עיקר עצמו שמביא אשם תלוי שנ' ועשתה ולא ידע שודאי עשה אבל לא ידע מה עשה והביא את אשמו: אבל ספק אכל חלב ספק לא אכל. דפשיטא לך דמביא אשם תלוי אינו פשיטא אלא צא ושאל אם מביא אשם תלוי אם לא שהרי לא ידע שודאי עשה: מאי הוי עלה. בהא דקאמר צא ושאל עליו בספק אכל ספק לא אכל ומאי קסבר ביה ר' שמעון: ת"ש דתניא חטא ואינו יודע מה חטא. באיזה מין מלאכה אי ספק חטא ספק לא חטא היינו ספק אכל ספק לא אכל מביא אשם תלוי: מאן שמעת ליה דאמר חטא כו': לא נחלקו ר' אליעזר ור' יהושע על דבר שהוא משם אחד שהוא חייב. כגון היו לפניו שני גפנים או ב' תאנים ונתכוון ללקוט את זו ולקט את האחרת שהוא חייב הואיל ושם אחד הוא גפן וגפן או תאינה ותאינה: על מה נחלקו על דבר שהוא משום ב' שמות. כגון אם נתכוון לבצור וקצר או לבצור ענבים ולקט תאנים שר' אליעזר מחייב ור' יהושע פוטר: ר' יהודה אומר לא מיבעיא בדבר שהוא משום שם אחד דמחייב ר' אליעזר אלא אפי' ללקט תאנים ולקט ענבים כו'. דהיינו דבר שהוא משום ב' שמות אפילו הכי ר' אליעזר מחייב ור' יהושע פוטר. ותמיה אני אם יפטר ביה ר' יהושע שהרי בין כך ובין כך מלאכה עשה: א"ל ר' שמעון שזורי א).אין בודאי פטור בזה שאין כך כדבריך למה נאמר אשר חטא בה דהיינו משמע עד שחטא בה באותה מלאכה שנתכוון וזה עשה אותה שלא נתכוון אמר לו ר' יהודה אשר חטא בה ההוא פרט למתעסק בהיתירא ועלתה בידו איסורא לרבא כדאית ליה ולאביי כדאית ליה אתא אבל (ביה) [במתעסק באיסורא] תמיה אני אם יפטר בה ר' יהושע: ועד כאן לא קא פטר ר' יהושע אלא משום דקסבר טעה בדבר מצוה כסבור [דעושה] מצוה כגון זה כסבור שמצותו היום ואינה עד למחר הואיל וטועה בדבר מצוה פטור אבל מתעסק בדבר דלאו מצוה ובא לידי איסורא בשבת אפי' ר' יהושע מחייב. ותיובתא לשמואל דאמר מתעסק בשבת לדברי הכל פטור: א"ל מהכא לא מצית דייק דהכא מ"ט מחייב ר' אליעזר גבי תינוקות הואיל ומקלקל בחבורה בעלמא בשבת דחייב לדברי הכל הכא נמי גבי מילה מתעסק בחבורה דלאו דמצוה נמי חייב אבל בשאר כל מילי דשבת מתעסק פטור לדברי הכל: והא הכא דמתעסק הוא בשבת במין זה וליקט מין אחר ומחייב ר' אליעזר ואפי' ר' יהושע נמי לא פטר אלא ממינא למינא כי נתעסק במין ועלה בידו מין אחר אבל בחד מינא כגון דמתעסק בגפן זו ולקט אחרת אפי' ר' יהושע מחייב שמין אותה מלאכה שנתכוון עשה אלמא דמתעסק בשבת חייב: א"ל שמואל הכא במאי עסקינן דמחייב ר' אליעזר כגון שאבד מלקט מלבו. כלומר שאבד ונשתכח מלבו מה שנתכוון ללקוט תחלה כגון שנתכוון מתחלה ללקוט ענבים ושכח וכסבור תאנים בעא ללקוט וכשבקש ללקוט תאנים הלכה ידו בלא דעתו על הענבים ולקטן: דר' אליעזר סבר הרי נעשית כוונתו. מה שנתכוון תחלה וחייב: ור' יהושע סבר הרי לא נעשה בקשתו ומחשבתו. שבשעה שליקט לא נעשתה בקשתו ומחשבתו שהוא ביקש תאינים וליקט ענבים אבל בעלמא אפי' במין אחד בשלא ליקט אותו עצמו שחשב עליו [אלא] של גפן אחר פטור לדברי הכל וכ"ש בב' מינין: ג)אלא לאו מתעסק איכא בינייהו דר' יהודה סבר מתעסק. בכי האי גוונא בב' מינין חייב לדברי הכל ומשום הכי קאמר תמיה אני אם יפטור ר' יהושע בזה אלא אי זה מתעסק פטור אי כדרבא אי כדאביי: ור' שמעון שזורי סבר. במתעסק כי האי גוונא בב' מינין פטר ר' יהושע אלמא במתעסק בשבת פליגי וקשיא לשמואל דאמר דמתעסק דשבת דברי הכל פטור: לא מתעסק דברי הכל פטור והכא בהאי פליגי דר' שמעון שזורי סבר נשתכח מלקט מלבו במשם אחד. כגון ב' גפנים ונתכוין ללקט אחת ושכח אותה שהיה בדעתו ללקוט וכסבור שהאחרת רצה ללקוט וכשיבקש ללקוט אותה שהיה סבור הלכה ידו על הראשונה שמקודם נתכוון דברי הכל חייב הואיל ומין אחד ונעשה כוונתו: כי פליגי בב' שמות. בב' מינין דר' אליעזר סבר בשכח מלקט מלבו בב' מינין חייב שהרי נעשה כוונתו. ור' יהושע פוטר דסבר לא נעשה בקשתו ומחשבתו. ור' יהודה סבר לא שנא במשם אחד ולא שנא בדבר שהוא משום ב' שמות פליגי דר' יהושע פוטר נמי אפי' במשם אחד והכי מתרץ למתניתין: ר' שמעון שזורי אומר לא נחלקו כו'. על מה נחלקו על שכח מלקט מלבו מב' מינין דר' אליעזר כו'. ורבי יהודה סבר ר' אליעזר דמחייב במשם אחד ואפי' אם נתכוון ללקט תאנים כו' דהיינו שני שמות אפי' הכי מחייב. ור' יהושע דפליג דפטר בב' שמות הכי נמי פליג במשם אחד דפטר וקאמר ר' יהודה אעפ"כ דאמינא דפליג בתרויהו תמיה אני אם יפטור בה ר' יהושע בשכח מלקט מלבו בב' מינין וכ"ש בשם אחד דפטר דתמיה אני א"ל ר' (יהושע) [שמעון] אל תתמה דהיינו טעמא דפטר ר' יהושע משום דכתב אשר חטא בה פרט למתעסק והאי הוי במתעסק דשכח מלקט מלבו בב' מינין דלא נעשה בקשתו ומחשבתו. אבל מתעסק דשבת בעלמא דברי הכל פטור: רבא אמר ליקדם איכא בינייהו. דר' שמעון שזורי סבר על דבר שהוא משום ב' שמות אם נתכוון ללקט אחר קודם והקדים וליקט חברו קודם ר' אליעזר מחייב ור' יהושע פוטר ואמ"ר יהודה תמיה אני אם יפטר ר' יהושע במקדים דר' יהודה סבר דבמקדים מחייב ר' יהושע הואיל ודעתו ללקוט שניהם מה לי אם הקדים זה או זה. ואמר לו ר' יהושע לטעמיך א"כ אשר חטא בה למה נאמר אלא פרט למתעסק והקדים האחרון דפטור. אבל מתעסק דשבת דעלמא פטור לדברי הכל: והתניא. סיועא דאשכחן ברייתא דדייקת בהקדמת האחרון: דתניא היו לפניו ב' נרות דולקות. או ב' כבות ונתכוין אותן שדולקות לכבות את זו קודם בשבת וכבה את זו האחרת קודם או נתכוין על הכבות להדליק זו קודם והדליק האחרת קודם חייב הואיל ושם אחד הן הדלקה לא איכפת לן אלא אי זו שיקדים חייב וכן כבייה דשם אחד הוא אי זו שיקדים חייב. אבל היו ב' אחת דולקת ואחת כבה דהיינו ב' שמות ונתכוין להדליק קודם וקדם וכיבה בלא דעתו והדליק באותה כבייה בנשימה אחת חברתה כגון שבאותה נפיחה שמכבה זו הלכה השלהבת והדליקה חברתה חייב דההיא הדלקה לא הויא מאוחרת מכבייה כיון דבנשימה אחת הוו ואיתעבידא מחשבתיה. אבל בשתי נשימות שכיבה זו קודם בנפיחה אחת והדליק האחרת בנפיחה שנייה דהשתא כיון דבשתי נשימה הוי ההדלקה מאוחרת הלכך פטור. ובנשימה אחת חייב פשיטא כו': קמ"ל. כיון דבנשימה אחת כיבה והדליק. נהי דאקדומי לא מקדמא ההדלקה אחורי נמי לא מאחרא. אלא בחדא [נשימה] כיבה והדליקה והלכך חייב: החותה גחלים בשבת. שלוקחן ממקום זה במחתה ומניחן במקום אחר חייב שתים: אחד מפני שהוא מכבה את העליונות. גחלים כשמשימן על גבי הארץ: ומבעיר את התחתונות. אותן שהיו קודם תחתונות ועוממות נעשו עכשיו עליונות ולוחשות והיינו מבעיר: כגון שנתכוון לכבות את העליונות. שהן פחמין גדולות וחשובות לצורך נפחין וכן משימן לארץ שיכבו ולהבעיר את התחתונות שהיו קודם שיהו עכשו עליונות ומתכוון שיתבער כולן לאפר הואיל והן גחלים דקים ואינו חושש להו דת"ק דלא מחייב אלא חד סבר מקלקל בהבערה מפסיד שמבעיר הגחלים לאפר הוי פטור: ור' אלעזר בר' צדוק. סבר מקלקל בהבערה חייב וכן אמר ר' יוחנן בנפח שנינו

א) מדברי רבינו נראה שהיה גורס במשנה א"ל ר"ש שזורי א"כ למה נאמר וכו' ור' יהודה השיב לו פרט למתעסק. ג) עד כאן שייך לעמוד הקודם.